

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Vojna z Italijo.

Napad italijanskega podmorskega čolna na našo torpedovko.

Dne 10. t. m. je bila naša torpedovka 51. pri rekognosciranju od sovražnega podmorskega čolna torpedirana in na sprednjem delu poškodovana. Torpedovka je prispela v pristan, ki ji služi kot oporišče.

Brezuspešni italijanski navalni na Tolmin in Doberdob.

Dne 10. septembra. Včeraj popoldne in zvečer so Italijani večkrat ljuto napadli tolminsko mostišče, bili pa so vsakokrat s težkimi izgubami ob naših ovirah odbiti. V doberdopskem odseku so naše čete kakor vedno odbile običajne sovražnikove približevalne poskuse.

Ljuti italijanski napadi v bovški kotlini.

Dne 12. septembra. Kakor smo pričakovali je prišlo včeraj na primorski fronti in sicer posebno v nje severnem odseku do vrste večjih bojev, ki so se vsi končali s popolnim neuspehom napadajočih Italijanov. V bovški kotlini niso mogli sovražniki s svojim, znova pričetim, infanterijskim napadom sploh nikamor naprej. Nasproti Jablonici je prisilil naš ogenj sovražnika, da se je v begu umaknil. Takisto smo odbili napadalne poskuse italijanskih oddelkov, ki so se vgnezdili južno od Javorčka. V ozemlju Vršiča je divjal boj ves dan ljutejše kakor kdaj. Tu so odbili šentpöltenski domobranci s preiskušeno hrabrostjo sovražni napad. Zopet so ostale vse pozicije trdno v naših rokah; polje pred njimi je pokrito z mrtvimi Italijani.

Južni del tolminskega mostišča se je nahajal zopet pod močnejšim ognjem. Kakor se je zdaj pokazalo, so se udeležili tu dne 9. septembra izvršenega napada na sovražnikovi strani 7. pehotna divizija, ena skupina alincev in 2 polka bersaljerov. Italijanski pehotni polk št. 25 je izgubil pri tem sam okrog 1000 mož.

V odseku Doberdob smo, kakor vedno, odbili več sunkov ob eksponiranem delu visoke planote.

Na tirolski fronti so napadli 11. t. m. popoldne in danes Italijani v skupinah do enega bataljona brezuspešno naše pozicije v dolini Popena in ozemlju Christallo v odseku zapadno od Monte Piano.

Po dolgem času je razvijala sovražna artiljerija zopet včeraj prvič živahno delavnost na celi primorski fronti. Južnozapadni odsek doberdopske planote je skušal sovražnik napasti danes ponoči v fronti Vermeljan-hrib Kosič. Italijane je sprejel nepričakovani ogenj metalcev min, nakar so pobegnili v svoja kritja.

Rusi so opustili svoje pozicije med Jezjeri in Njemenom.

Dne 12. septembra.

V bojih južnovzhodno od Fridrihštata in vzhodno od Vilkomira smo vjeli zopet 1050 mož in vplenili 4 strojne puške. Na fronti med Jezjerjem in Želvo na Zelvijanki se Rusi še trdovratno upirajo. Skušali so s protisunkovnimi sil ustaviti naš napad. Skidel in severnozapadno ležeče Njekraše smo mogli šele po sem in tja valovajočih bojih ponoči končno zasesti. Tudi Lavna na cesti Skidel—Luno—Vola je v jurišu zavojevana. Napad na sovražne pozicije na Zelvijanki se nadaljuje. 2700 vjetnikov in dve strojni puški je padlo v naše roke. Železniški križišči Viljoko vzhodno od Vilne in Lido so naše zračne ladje izdatno obstreljevale.

Boji armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga na fronti med Dvino in Merečom so dobili na posameznih mestih večji obseg.

Znova smo vjeli 1800 sovražnikov in vplenili 5 strojnih pušk. Med Jezjeri in Njemenom so trajali trdovratni boji ves dan. Zasedujemo sovražnika. Ob Zelvijanki se sovražne črte na več točkah predre. Sovražnik je izgubil 17 častnikov in 1946 mož kot vjetnike ter 7 strojnih pušk.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega je v tesnem sodelovanju z desnim krilom armadne skupine generalfeldmaršala von Hindenburga zavzela sovražne pozicije, vzhodno od Želve. Zelvijanka je tudi pri Košelih prekornčena. Ob cesti Bereza—Kartusa—Kosovo in Slonim je sovražnik poražen. Armadna skupina je vjela 2759 neprijateljev ter ugrabila 11 strojnih pušk.

Ljuti boji pri Tarnopolu.

Dne 12. septembra.

Naše, v Voliniji se boreče vojne sile so prekoračile Gorim pri Deraznu in Ikvo pri Dubnu.

Ruski napadi pri Tarnopolu postajajo ljutejši. Severo-zapadno od mesta se je posrečilo sovražniku vdreti v naše strelske jarke ter zavzeti vas Dolžank, toda nemški in honvedski bataljoni, ki so prihiteli iz sosednjega odseka, so prijeli sovražnika na obeh bokih, osvojili imonovano vas nazaj ter vrgle Ruse zopet na njihove obmošne pozicije. Sovražnikove izgube so velike. Tudi sovražne sunke, jugo-zapadno od Tarnopola, smo odbili.

Na naših frontah na vzhodnem bregu Stripe, ob dolenjem Seretu in ob besarabski meji je potekel dan mirno.

C. in kr. čete na Litavskem so iztrgale sovražnika z okopi močno utrjeno vas Skurati blizu Kosova.

Naši napadi v Voliniji se nadaljujejo. Derazno ob Gorimu je v naši posesti. Pri Tarnopolu so poskusili Rusi v močnem napadu vdreti v pozicije zaveznikov. Sovražnik je bil s težkimi izgubami odvit. Dalje južno smo odmaknili našo fronto ob Seretu pred močnejšimi sovražnimi silami nazaj na višine vzhodno od Stripe. Severnovzhodno in vzhodno od Buczacza je potekel dan mirno. Na višinah zapadno od spodnjega Sereta ljuti boji. Vzhodno od izliva Sereta in na besarabski meji je položaj neizpremenjen. Na bojiščih na Litavskem so zavojevale naše čete z žilavostjo branjeno vas Alba zapadno od Kosova.

V prostoru zapadno od Rovna se boreče ruske čete so bile vržene čez nižino Stubjela nazaj. Naše od Zalošč prodirajoče sile so potisnile sovražnika nazaj v smeri proti Zbaražu. Pri Tarnopolu so odbili avstro-ogrski in nemški bataljoni več ruskih napadov. Naši zavezniki so zavzeli vas Bucniow. Zapadno od srednjega Sereta so znova poslegla v boj sovražna ojačenja. Tam se vršijo ljute borbe. Vzhodno od izliva Sereta in ob besarabski meji je vladal mir. C. in kr. bojne sile na Litavskem so popolnoma prekoračile široko močvirnato ozemlje Jasjolde in Orle ter so boreč se osvojile prostor jugovzhodno od Rozane.

Ljuti boji na celi primorski fronti.

Dne 13. septembra.

Na primorski fronti se boji v prostoru Bove—Tolmin nadaljujejo z nezmanjšano ljutostjo. Zopet so bili vsi napadi s težkimi izgubami za Italijane odbiti, zopet so obdržale naše čete vse svoje pozicije brez izjeme.

V bovškem prostoru je sovražnik potem, ko se je ponesrečil dopoldanski napad na Rombon in poskus, predreti našo fronto na pobočju gorovja, navalil popoldan s svojimi silami z jugozapada sem proti Javorčku in planini Golobar. Proti večeru je bil ta sunek odbit. Italijanska artiljerija je obstreljevala tudi kotline, kjer se je zbirala njena lastna pehota in sicer z vidnim učinkom. V go-

rovju Veršič, kjer je sovražnik izgubil nad 500 mož, se je dne 12. t. m. zopet eden napad ponesrečil.

Tolminsko mostišče so Italijani štirikrat brezuspešno napadli.

Na tirolski fronti se je sovražnik ravnotako brezuspešno znova poskušal približati naši poziciji Popena, kakor poprej vedno. Pred obmejnim mostom leži daleč nad sto mrtvih Italijanov.

Dva napada italijanskih patrolj odbita.

Pri San Martino di Castrozza sta se izvršila dne 10. septembra dva patroljska boja, ki sta se končala z uspehom za nas. Južno-zapadno od Kreuzberga se je izjalovil italijanski patroljski napad na vrh Rotwanda.

Odbiti italijanski napadi na Javorček ter na Doberdopsko planoto.

Dne 15. septembra.

Vzhodno od sedla Lodinut so prešle naše čete k napadu ter so osvojile sovražno pozicijo na Findenigkofelu in na grebenu, jugovzhodno od tega obmejnega hriba.

Na primorski fronti je obstreljevala italijanska artiljerija z ojačeno ljutostjo naše pozicije od Javorčka do tolminskega mostišča. Sovražnikovi napadi na Javorček in v ozemlju Vršiča so se ponesrečili.

Ravnotako smo preprečili običajne približevalne sovražnikove poskuse v odseku Doberdob.

„Glavna bitka za osvoboditev Gorice in Tolmina.“

Francoska žurnalista v glavnem stanu Cadornovem, Basset in Prade, poročata soglasno v listih „La Journal“ in „Petit Parisien“, da bodo stale na fronti v Tridentu in na Koroškem samo obrambne črte, kajti daljnja ofenziva tam, je nemogoča. Zima se bliža z naglimi koraki. Zato pa mora Cadorna povzeti glavni udarec na soški fronti. Zenevska „Suisse“ je dobila iz Rima brzojavko, v kateri se javlja, da se bo v kratkem bila glavna bitka za osvoboditev Gorice in Tolmina. — „Guerre Mondiale“ pa omenja, da zadje poročilo omenja pozornost vzbujajoče prihod novih sovražnih čet, vled česar je pričakovati, da bo italijanska ofenziva še bolj ponehala.

Megla in sneg na Krnu.

V okoliici Krna vlada debela megla in padel je globok sneg, tako da razven siabe artiljerijske delavnosti boji tam počivajo. Neki ponočni napad med Vermeljanom in Košičem je bil odbit z našim protinapadom. Naše topništvo je zažgalo neko italijansko utrdbo.

Italijanska utrdba, ki jo je naše topništvo vžgalo, je La Rocca nad Tržičem.

Nove avstro-ogrške utrdbe na italijanskem bojišču.

„Corriere della sera“ konstatira na podlagi poročila italijanskega generalnega štaba, da je Avstro-ogrška na jugo-zapadni fronti zgradila nove obrambne utrdbe. List se bavi ob tej priliki tudi z eventualno avstro-ogrsko ofenzivo in tolaži italijansko javnost z zagotovitvijo, da je tudi za ta slučaj italijanska armada povsem pripravljena.

Brezuspešen napad ruskih hidroplanov na nemško križarko pred Vindavo.

Več ruskih hidroplanov je napadlo nemško križarko pred Vindavo z 8 bombami, ki so vse zgrešile svoj cilj. Eno sovražno letalo smo sestrelili in spravili v Vindavo. Letalca, 2 častnika smo vjeli.

Napad nemških Zeppelinov na Baltiški port.

V noči od 9. do 10. septembra je vrgla jedna naših zračnih ladij na rusko mornariško oporišče Baltiški porti in njegove železniške naprave več

bomb z dobrim uspehom. Ladjo je obstreljeval sovražnik večkrat učinkovito, vrnila pa se je nepoškodovana.

Iz življenja naših avijatikov.

Neki mornariški avijatik piše „Edinosti“: Dvignili smo se ranega jutra meseca julija. Ko smo dosegli višino kakih 1500 m, smo med neprestanim manevriranjem proti močnim udarcem vetra po poldrugourni vožnji dosegli svoj cilj. Še predno smo mogli bombardirati vojaške objekte, ki jih je Bari ves poln, so nas pozdravile italijanske obrežne baterije in strojne puške. Izdal nas je bil pre zgodaj naš nepoboljšljivi izdajalec — propeler. Ne meneč se za brezštevne oblačke dima, ki so jih krog naših letal nizali italijanski šrapneli, ne meneč se za zvižganje krogelj iz strojnih pušk, sta dve letali jeli metati bombe, tretje pa je krožilo krog mesta kot patrolja. Bombardiranje nam je dobro uspelo, ker se je iz vojaških skladišč kolodvora in plinarne jel dvigati dim.

Ko smo tako izvršili svojo nalogo, je tretji hidroplan krenil proti Malfetti, da tudi tam bombardira vojaške zgradbe, z ostalima dvema hidroplanoma smo se pa obrnili nazaj proti domu. Oblački italijanskih šrapnelov so se nam vedno bolj približevali in naenkrat opazim, kako pada drugi hidroplan; dobil je bil namreč luknjo v shrambo za bencin. V trenutku je bil na morski površini, ki je bila vsled vetra dokaj razburkana, ter se začel boriti z valovi.

Italijani, ki so bili z obale opazili svoj uspeh so takoj z vojaškimi barkami odhiteli proti plenu. Vržemo se v morje tik ponesrečenega druga. Nismo še vedeli, da-li sta tovariša mrtva ali živa. Pa takoj nas pozdravi njun vesel vzklik. Hidroplan je bil uničen, torej je veljalo rešiti samo življenje. Za obotavljanje ni časa, ker se italijanske barke vedno bolj bližajo. Brž zmečemo ves nepotrebn balast, strojno puško, bombe, aparate v morje, sam zlezem na krilo hidroplana, svoje mesto pa prepustim tovarišu s ponesrečenega letala. Drugi pilot je med tem spojil gazometer z zažigalno vrstico in jo prižgal. Nato je tudi on priplaval k našemu letalu. Ker ni bilo zanj nobenega mesta, smo ga z vrvo privezali pod propeler, ki je brnel dobro ped nad njim. Bil je skrajni čas, Sovražne barke so se bližale na 200 m in nas pozivale, naj se vdamo. Tedaj zabrni naš propeler in polzeli smo po morski površini. Zaslisi se močna detonacija, poškodovani hidroplan je eksplodiral.

Italijani otvorijo ogenj, mi se pa dvignemo z brzino 60 km. Toda kljub vsemu naporu pilota se nismo mogli dovolj dvigniti ker je bila teža prevelika. Dospevši v višino 200 m, smo padli nazaj v morje, kar se je še trikrat ponovilo. Tedaj je stroj popolnoma odpovedal in prepuščen smo bili sili valov. Poizkušali smo iz jopičev napraviti jadra, pa zaman. Rešiti bi nas mogel le slučaj. In res, sv. Vlaho in sv. Trifun, zaščitnika naše slovanske obali, sta obrnila pogled opazovalca neke obalne utrdbe proti nam. Naravnost čudno je, da nas je opazil iz daljave kakih 15 km in nam takoj dal optični signal. Odleglo nam je! Uro kasneje nas je že sprejela na krov torpedovka.

Iz bojev ob Soči.

V področju Krna in zapadno od Tolmina razvija italijanska artiljerija živahno delavnost z vsemi kalibri, ali brez znatnega uspeha. Tudi na pozicije na višinah Mrzlega vrha streljajo, Doberdobska planota pa je vsak dan pod italijanskim ognjem, seže pa ogenj tudi čez za fronto, Italijani iščejo naša taborišča in rezerve. Nimajo pa uspehov. Nasprotno pa je delovala naša artiljerija na sovražne pozicije pri Polazzu in z mnogo večjo srečo. Neke naše baterije so streljale tudi sovražne transportne parobrode, ki so se pokazali v bližini ladjedelnice v Tržiču. Pri Vermeljanu se je poskušala italijanska pehota približati našim žičnim zaprekam, ali naše puške so jih kmalu odgnale, imeli so velike izgube. Na robu Doberdobske planote in vzhodno od Polazza se nam je posrečilo razdreti sovražna saperska dela in odgnati oddelke, ki so prodirali, aviatiki pa so napravili veliko škodo na italijanskem aviatičnem vežbališču pri San Giovanni di Mansano, to je kraj na pol poti iz Gorice v Videm. Sovražni aeroplani so se bili prikazali nad železniško progo v Baški dolini in so jo obmetavali z bombami aii brez znatnih uspehov.

Odstavljeni generali.

Kakor se uradno poroča, je stavljenih na dispozicijo 18 italijanskih generalmajorjev in 7 generallajtnantov. — Obenem je bilo imenovanih za generalmajorje 7 infanterijskih polkovnikov. Razglašajo se tudi razna povišanja v nižjih oficirskih stopnjah.

Breuspešna ruska protiofenziva v Voliniji.

Napad nemških hidroplanov v zaliva Rige.

Dne 12. septembra so izvršili nemški hidroplani napad na ruske pomorske bojne sile v zalivu Rige ter na Rigo-Dünamünde. Eden hidroplan je zapazil pred zalivom sovražno ladjo, ki služi hidroplanom za oporišče, ter jo je uspešno bombardiral. Opazili smo, da je ena bomba zažgala. Neko drugo letalo je z bombami napadlo torpednega rušilca ter ga enkrat zadelo. Tretje letalo je zapazilo v anensberškem zalivu ladjo za hidroplane ter jo dvakrat zadelo. Četrtemu letalu, ki se je moralo pri Zerelu boriti z dvema sovražnima aeroplanoma, se je posrečilo približati se nekemu rušilcu ter ga zadeti. Peti hidroplan je zadel pred Vindavo na dva pod vodo se nahajajoča M-čolna ter je vrgel na nju dve bombi. Učinek ni bilo mogoče konstatirati. Zadnje letalo je šestkrat zadelo delavnice in stavbišča ladjedelnice Mühlgraben v Dünamünde, kjer se gradi torpedovke za rusko mornarico. Eno letalo je srečalo v zalivu Rige neko rusko jadrnico. Ladja je bila potopljena, posadka se je rešila.

Uspehi naših čet v Voliniji.

Dne 13. septembra.

Ruski napadi na našo vzhodno-gališko fronto trajajo naprej. Ob izlivu Sereta smo odbili močne sovražne sile. V boju je prišlo na več točkah do borbe na nož, na pest v strelskih jarkih. Severozapadno od Strusowa se je ponesrečilo več ruskih sunkov v križnem ognju naših baterij, druge smo odbili z bajonetom. Ponoči so zavzele pri Tarnopolu se boreče zavezniške čete na višinah vzhodno od Kozłowa in Jeziernie prirejeno pozicijo, ki se priključuje naši na vzhodnem bregu Stripe se nahajajoči fronti. Sovražnik ni motil našega kretanja. Pri Novem Aleksiniewu se vršijo ljuti boji.

Vzhodno od Dubna so prodrle naše čete do železnice. V okolici Derazna smo sovražnika na več točkah porazili; pri tem se je posebno odlikoval dunajski domobranski pešpolk štev. 24.

Železnica Vilno—Dvinsk—Petrograd v nemških rokah.

Na levem bregu Dvine med Fridrihštatom in Jakobštatom je sovražnik na več točkah poražen. Dalje proti jugu se nam je izognil. Sledeče mu prve čete armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga, ki so dospele do ceste Ecken-graben—Bakiški.

Tudi med cesto Kupiški—Dvinsk in Viljo pod Vilnem je napredovanje v brzem toku. Železniška proga Vilno—Dvinsk—Petrograd je bila na več točkah dosežena.

V loku, ki ga tvori Njemen vzhodno od Grodna, smo zasledovali naprej. Ob dolenji Zelvjanki je odbitih več močnih sovražnikovih protisunkov. Vjeli smo nad 3300 neprijateljev ter ugrabili en top in dve strojni puški.

Nemške čete so krvavo zavrile več močnih sovražnih napadov zapadno in jugozapadno od Tarnopola ter so vjele pri tem par sto sovražnikov. Zavzeli smo ugodno pozicijo nekaj kilometrov zapadno od dosedanje, ne da bi nas bil pri tem motil sovražnik.

Rusi ob Stripi odbiti.

Dne 14. septembra.

Sovražnik je napadel našo fronto ob Stripi, pa je bil odbit. Tudi v Voliniji so Rusi pripeljali nove čete ter prešli na številnih točkah k napadu. Medtem ko boji pri Novem Aleksinjevu še trajajo, smo vrgli sovražnika pri Dubnu ob odseku Dubiela povsodi z velikimi izgubami nazaj. Naše, na Litavskem se boreče vojne sile, so pri zasledovanju sovražnika prekoračile nižino Grivde, južno od Slonima.

Prodiranje Hindenburgove armade med Dvino in Viljo.

Dne 14. septembra.

Na fronti med Dvino in Viljo, severozapadno od Vilne, prodira armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga med boji naprej. Vjela je 5200 sovražnikov ter vplenila en top, 17 municijskih voz, 13 strojnih pušk in mnogo prtljage.

Tudi vzhodno od Olite napreduje naš napad. V loku, ki ga tvori Njemen, severovzhodno od Grodna, smo dospeli pri zasledovanju na pol pota do Lide. Dalje proti jugu se bližamo odseku Ščare. Ponoči smo obmetavali kolodvor Lida z bombami.

Na galiških in volinjskih bojiščih so se razvili za Ruse brezuspešni težki boji.

Dne 15. septembra.

Na vseh delih naše gališke in volinjske fronte je prišlo zopet do težkih, za sovražnika brezuspešnih bojev. Severovzhodno od Dubna nam je

pustil sovražnik pri nekem ponesrečenem protinapadu kot plen poleg mnogih mrličev. 9 častnikov in 800 mož vjetih ter 3 strojne puške. Ogrski armadni in domobranski bataljoni ter otočanski pešpolk št. 79 so tu pod vodstvom odločnih in samostojnih zapovednikov zopet pokazali svoje vojne vrline. V gozdnih in močvirnatih ozemljih Stira in Pripjeta je porazila naša kavalerija zadnje dni številne sovražne konjeniške oddelke.

C. in kr. vojne sile, ki se bore na Litavskem, so skupno z zavezniki dospele do Ščare.

Mackensenova armada prodira na Pinsk.

Dne 15. septembra.

Ob mostišču, zapadno od Dvinska, se vrši boj. Pri Sokolih je porazila armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga sovražno kavalerijo. Ob Viliji, severovzhodno in severozapadno od Vilna, smo odbili sovražne protinapade. Vzhodno od Olite in Grodna je naš napad prodiral naprej.

Južno od Njemena smo dospeli na posameznih točkah do Ščare. Vjeli smo okrog 900 sovražnikov.

Ruski naval na sprednjo Stripo krvavo odbit.

Dne 16. septembra.

Vsi ruski poskusi, omajati našo vzhodno-gališko fronto, so ostali brezuspešni. Uporabljajoč velike množine artiljerijske municije, je izvršil sovražnik svoj glavni napad na našo fronto ob srednji Stripi. Bil je povsodi odbit. Pri jurišanju 20 km južno od Zalošč ležeče vasi Cebrow, smo vjeli 11 sovražnih častnikov in 1900 mož ter ugrabili 3 strojne puške.

Tudi v Voliniji so odbile naše vojne sile številne napade. Pri Novem Aleksinjevu smo pregnali Ruse v srditi borbi na nož, na pest iz strelskih jarkov pešpolka št. 85. Pri Novem Počajevu se je bilo sovražniku posrečilo, prodreti na posameznih točkah na zapadni breg Ikve. Povsodi smo ga zagnali na vzhodni breg nazaj, pri čemer je imel velike izgube, ker ga je naša artiljerija obstreljevala z boka.

Prodiranje nemških čet na Jakobštat.

Dne 16. septembra.

Na levem bregu Dvine je prodirala armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga med uspešnimi boji dalje v smeri Jakobštat. Pri Liewenhofu smo vrgli Ruse na vzhodni breg.

Riga.

„Times“ javlja: Mesto sta že zapustili dve tretjini prebivalstva. Če bi Nemci prišli v Rigo, bi bilo mesto podobno prazni skodelici. — Vse, kar bi moglo sovražniku koristiti je odpeljano: kovine, stroji, celo kovinaste stvari s spomenikov.

Nemško-francosko-angleška vojna.

Boji pri Souchezu in v Vogezih.

Na Hartmannsweilerkopfu smo obdržali dne 9. septembra zavzete jarke nasproti francoskemu napadu.

Severno od Soucheza smo osvojili in zasuli eksponirani francoski jarek. Posadka je bila, izvzemši nekaj vjetnikov, v bajonetnem boju ubita. V Vogezih smo jurišali nekatere pred našimi pozicijami na Schratzmännle in Hartmannsweilerkopfu se nahajajoče jarke ter vjeli 2 častnika, 109 mož in ugrabili 6 strojnih pušk in 1 metalca min. Protinapad na Schratzmännle smo krvavo odbili.

Boji z minami v Champagni.

Dne 12. septembra.

Na večjem delu fronte živahno delovanje artiljerije. Uspešne razstrelitve v Champagni in v Argonah so povzročile v francoskih jarkih močne poškodbe. Sovražni letalci so bombardirali Osten-de. Škode niso povzročili in nikdo ni bil ranjen. Ponoči smo bombardiral londonske doke ter njihovo okolico z vidnim uspehom.

Utekla ladja.

Pasažirji angleškega poštnege parnika „Descado“, ki je peljal zlato iz Liverpoola v Buenos Aires, pripovedujejo, da je pri Brestu podmorski čoln to ladjo dve uri preganjal. „Descado“ je povečal svojo hitrost, vozil sem in tja in z brzostrelnimi topovi streljal na podmorski čoln. Ta je brez uspeha sprožil dva torpeda na ladjo. Dve angleški križarki sta pozneje podmorski čoln pregnali.

Nova francoska armada.

Angleško časopisje naznanje, da so organizirali Francozi posebno „vzhodno armado“, katere vrhovno poveljstvo je izročeno generalu Pau.

Zamorski bataljoni.

Angleška je sprejela ponudbo južnoafriške vlade, postaviti infanterijske bataljone zamorcev iz Kaplandije.

Nove angleške čete.

Listi javljajo iz Londona, da so angleške čete iz Guyane dospele na Angleško in da bodo v kratkem poslane k angleški armadi na fronto.

Anglija naroča v Ameriki ogromne aeroplane.

Ameriški listi poročajo: Angleška vlada je naročila pri ameriški firmi Beach 150 dvokrovnikov in 10 ogromnih trikrovnikov, s katerimi se more baje v nepretrganem poletu preleteti Atlantski ocean. Prvi teh ogromnih aeroplanov morajo biti do konca oktobra izročeni angleški vojni upravi.

Položaj na zapadnem bojišču.

Pri Courtrai smo sestrelili sovražno letalo, neko drugo pa nad gozdom pri Manteautonu, severno-zapadno od Verduna. Letalci prvega so vjeti, letalci drugega so mrtvi.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Dne 11. septembra.

Blizu Anaforte je naša artiljerija na desnem krilu uničila več sovražnikovih municijskih shramb. Na levem krilu je naša artiljerija z jako dobrim uspehom bombardirala sovražne strelske jarke. Pri Ari Burnu se ni včeraj nič posebnega zgodilo. Pri Sedil Bahru so dne 9. septembra dve sovražni križarki in ena torpedovka na podlagi balonskih opazovanj obstreljevale več naših pozicij, a brez uspeha. Sicer nič posebnega. Angleži zlorabljajo slej kakor prej znamenje „Rdečega križa“. Pri Messtantepeju in pri Anaforti puste svoje vojake delati z bajoneti tik ambulančnih postaj, dasi ni tod nikakih vojaških prememb, vozijo z ambulančnimi vozovi neprestano transporte na bojno linijo, dasi imajo Angleži mnogo bolniških ladij, vihrajo zastave „Rdečega križa“ na raznih točkah, zlasti na tistih krajih obrežja Kemiklik, ki so ugodni za izkrcanje.

Pred Dardanelami.

Glasom zasebnih poročil, se nadaljuje zbiranje vojaštva pred Dardanelami. Mudros je že dober teden velikanski tabor. Zdaj je tam 115.000 mož, med njimi 70.000 francoskih linijskih vojakov. S temi ojačenji je armada pomnožena na 315.000 mož. Za izpolnitev čet in nadomestilo izgub pride še 150.000 mož, ki jih postavi Francija sama.

Vojna s Turčijo.

„Nieuwen Rotterdamscher Courant“ poroča iz Carigrada o pogojih, pod katerimi se je spustila Italija v vojno s Turčijo: Italija se ima udeležiti akcije v Dardanelah in sicer ima izkrcati okoli 60.000 mož proti Smirni, italijanski zbor ima zasedeti ta velik kraj in ozadje. Iz Egipta in Tunisa bodo Angleži in Francozi branili za Italijo njeno libijsko posest proti Turkom. Važen vzrok za pretrganje diplomatskih zvez med Turčijo in Italijo je bila baje tudi navzočnost turškega poslanika v Rimu. V Rimu namreč so bili tega mnenja, da je poslanik po diplomatskih kurirjih, kateri so imeli prost prehod čez mejo, obveščal s centralnima državama združeno Turčijo o dogodkih v Rimu.

Zbor francoskih letalcev za Dardanele.

Preko Curiha javljajo, da sestavljajo v Franciji poseben francoski letalski zbor za Dardanele. Ta zbor bo štel 400 aeroplanov.

Prihod nemške armade v Carigrad.

Vojvoda Ivan Albrecht Mecklenburški, ki se je mudil nekaj časa v Sofiji, je prispel v Carigrad, kjer je obiskal sultana in inšpiciral armado. Pri četah ga je pozdravil Enver paša z besedami: „Prihod vojvode Mecklenburškega pomenja prihod velike nemške armade“. Enverbejeve besede so vzbudile veliko pozornost. Politični krogi jih spravljajo v zvezo s politično misijo vojvode Mecklenburškega in z njegovim posetom v Sofiji. Listi poročajo, da je pripeljal nemški knez seboj veliko množino zlata, katerega prevoz je kakor znano, Romunija prepovedala.

Vesti o lakoti v Carigradu.

Turška „Agence Milli“ odločno dementira poročilo sovražnih listov, ki trdijo, da vlada v Carigradu veliko pomanjkanje, draginja in lakota in da se zbira prebivalstvo pred uradi, zahtevajoč podpore.

* * *

Srbija in Avstrija.

Generalni tajnik o srbskem zunanem ministrstvu je izjavil: „Srbija ne bo nikdar sklenila separatnega miru z Avstrijo. Balkan mora biti osvobojen. Srbija se bori za svobodo Balkana ter je bila pripravljena, dati Bolgariji velike koncesije hotela je le, da bi se te koncesije šele po vojni aktivirale. Obstoja še upanje, da bo Bolgarija razumela srbsko stališče.“

Romunske pritožbe proti Srbiji.

„Bukareški „Universul“ protestira v ostrem članku proti temu, da zapira Srbija Donavo ter

tako oškoduje tudi romunske gospodarske interese. List zahteva, da naj romunska vlada vse stori, da bo plovba po Donavi, zlasti prehod skozi železna vrata, zapet prost.

Angleške in francoske čete v Belgradu.

Kakor javlja Reuter, se nahaja v Belgradu težka angleška artiljerija in številni francoski avijatiki. Angleškimi četami, ki sestojajo iz mornariških vojakov, zapoveduje admiral Troubridge.

* * *

Črnogorsko ministrstvo.

Za ministrskega predsednika je imenovan general Vukotić, ki je namesto odstopivšega ministra Petra Plamenca prevzel tudi ministrstvo zunanjih del. Namesto dosedanjega finančnega ministra Rista Popovića pride Miško Mišković. Kriza je nastala vsled nasprotij med ministrom zunanjih del in med finančnim ministrom.

Pred odločitvijo na Balkanu.

Na Balkanu se bliža ura odločitve. Četverozveza je izvršila včeraj dopoldne svojo naznanjeno demaršo v Sofiji in odgovor, ki ga bo dobila od bolgarske vlade, bo pač odločen za razvoj položaja. Vsa znamenja kažejo, da bo Bolgarija tudi tokrat premagala vse skušnjave in da se bo zavedala, da prihajajo vse blesteče obljube, vse garancije četverozveze iz nepoštenega srca in da se skriva za smehljajočim obrazom ententnih diplomatov srd in sovraštvo proti državi, ki je s svojo dosedanjio politiko prekrizovala velike načrte naših neprijateljev... Oni bolgarski politiki, ki trdijo, da je ententa že danes odločena se maščevati nad Bolgarijo, ako bi bila ta tako nespametna, da bi se dala od njih speljati na led, in ji po vojni zopet vzeti, kar ji danes dajejo, imajo morda prav. Bolgarija vidi, da čakajo njene sosede Grška in Romunska na njeno besedo in da bo njen „da“ ali „ne“, izgovorjen tudi za druge. Bolgarski državniki morajo spoznati, da je odločen „ne“ najboljša garancija za vse bolgarske nacionalne aspiracije in zato pač skoraj ni dvomiti, kako bo odgovorila. Iz Pariza razširjajo zadnje dni poročila da je ustanovitev balkanske zveze skoraj gotova stvar. Vse kaže, da so ta poročila neutemeljena in da se bo četverozveza skoraj morala prepričati, da je svojo igro na Balkanu — doigrala.

Demarša četverozveze v Sofiji.

Zastopniki četverozveze so dne 15. t. m. dopoldne vsak posebej obiskali ministrskega predsednika, ter so mu izročili dopolnilno sporočilo, o katerega vsebini se varuje najstrožja tajnost.

Novi korak četverozveze na Balkanu.

Po informacijah iz diplomatskih krogov ni izključeno, da bo novi korak četverozveze v Sofiji, pri kateri se bodo Bolgariji naznanile teritorialne koncesije Srbije, celo krizo zavlekel. „Messenger d' Athenes“ pravi, da vladajo v četverozvezi različna mnenja glede nameravanega koraka. En del četverozveze hoče, naj bo nova nota energična in naj določi rok, o katerem naj Bolgarija izjavi, če sprejme predloge četverozveze. Drugi del četverozveze želi, naj bo nota spravljiva in naj za odgovor ne določi roka, zlasti ker je že bilo v zadnji noti Bolgariji rečeno, naj, če sprejme predloge, določi čas, kdaj se snidejo generalni štabi, da določijo pogoje za udeležbo Bolgarije v vojni. Različna so mnenja tudi glede zahteve Srbije, naj se ji pove, kake teritorialne pridobitve sme pričakovati, ker je od tega odvisno, kaj odstopi Bolgariji. Ene države to podpirajo, Italija bi se pa rada umaknila vprašanju, kaj naj Srbija dobi. Ene država je predlagala naj vojaštvo četverozveze zasede ozemlja, ki jih naj dobi Bolgarija, druge države pa se s tem ne strinjajo. — Drugi listi so mnenja, da bo na novi korak četverozveze v Sofiji še nekaj časa počakati, dokler se ne precizira stališče Romunije in dokler se ne zgodi prememba na vzhodu.

Bolgarske priprave.

Bolgarski „Dnevnik“ razširja vest, da je bolgarska vlada pomnožila obmejne garnizije na vojno stanje in ukrenila tudi druge odredbe proti Srbiji. Napravljajo se poljske utrdbe in pred opustom stoječi rezervni častniki so bili zadržani pri armadi. — Promet po bolgarski progi na grške postaje solunske železnice je ustavljen.

Bolgarske čete ob grški meji.

Bolgarija je koncentrirala v prostoru med Nevrokopom in reko Mesto šest divizij, kar je povzročilo na Grškem veliko razburjenje. Grška vlada izjavlja, da je tudi grška armada na vse eventualitete pripravljena.

Nova balkanska misija bivšega francoskega ministra Cruppija.

Bivši francoski minister Cruppi je prispel v novi misiji iz Bukarešte v Sofijo, odkoder potuje v Niš in nato v Atene. Iz Niša se napoti Cruppi v spremstvu ministrskega predsednika Pasića tudi v Kragujevac k prestolonasledniku Aleksandru.

Kakor se zatrjuje, ima Cruppi nalogo, izposlovati pri srbski vladi še večje koncesije za Bolgarijo.

Bolgarija, Srbija in Grška.

Bolgarski vladni list „Narodna Pravda“ je ostro nastopil proti Srbiji in Grški in pravi, da je bolgarska vlada odločena, za vsako ceno uresničiti bolgarske narodne ideale.

Bolgarska demarša v Bukarešti in v Atenah.

Bolgarski poslanik je prosil romunsko vlado za pojasnilo, kaj da pomeni gibanje romunskih čet ob bolgarski meji. Enako demaršo je izvršil bolgarski poslanik pri grški vladi.

Romunsko-bolgarska pogajanja.

Romunski poslanik je imel v soboto dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Radoslavovom. Konferenca je veljala pogajanjem o Dobrudži, katero naj vrne Romunija Bolgariji.

Romunija odklanja sporazum z Bolgarijo.

Ministrski predsednik Radoslavov se je izjavil o bolgarsko-romunskih odnosih tako-le: „Romunska vlada dolži bolgarski kabinet, da se ni nikdar hotel sporazumeti z Romunijo. To ni res. Nekega dne sem poklical romunskega poslanika k sebi, ter ga povabil, da naj prične pogajanja v svrhu romunsko-bolgarskega sporazuma. Romunski poslanik je to odklonil, češ, da nima nikakih instrukcij. Iz tega je razvidno, da se Romunija ni želela z nami sporazumeti.“

Četverozveza se tudi na Romunijo ne zanaša.

„Tems“ poudarja, da bi bilo napačno se zanašati na brezpogojno podporo romunskega kabineta. Romunija napram Srbiji nikakor ni definitivno in določno obvezana, akoravno bi uničenje Srbije nasprotovalo njenim interesom. Bukareška vlada ne smatra, da je že prišel trenotek, ko se je treba z balkanskim vprašanjem intenzivno petati.

V odločilni uri.

Sofijska „Kambana“ opozarja, da je baje bolgarskemu narodu usodna odločilna ura. Bolgarija mora spoznati svojo zgodovinsko nalogo. Zagrabiti mora za meč ter se postaviti na stran zmagovitih centralnih držav ali pa se odreči nadaljni samostojni politični eksistenci. Moč bolgarske armade mora v zvezi s centralnima državama obracunati z dednim neprijateljem Srbijo, doseči narodno vjedinjenje ter trajno neodvisnost od ruske države.

Pred novo balkansko vojno?

Glasilo srbskih socijalni demokratov piše: Zdi se, da bo izzvala intervencija četverozveze na Balkanu ono katastrofo, katero smo nedavno napovedovali. Stojimo neposredno pred novim medsebojnim bratomornim bojem balkanskih narodov. To je blagoslov, ki so nam ga prinesle prijateljske velesile. Prokleti naj bodo oni, ki so izzvali ta opasni položaj na Balkanu!

Srbske in grške priprave na bolgarskih mejah.

„Dnevnik“ poudarja, da razširjajo Srbi in Grki vesti o vojnih pripravah Bolgarije, da bi tem bolj skrili svoje lastne priprave. Srbi so poslali s Skoplja in Kumanova močne čete na mejo in zlasti pri Štipu je koncentriranega mnogo vojaštva. Tudi grške obmejne čete so znatno ojačene. „Dnevnik“ opozarja, da sta Srbija in Grška s temi pripravami pričeli takoj, ko je izročila Srbija svoj odgovor na noto četverozveze. Srbski in grški načrti so jasni: naložiti Bolgariji vso odgovornost za eventualno vojno. Toda Bolgarija je trezna dovolj, da spozna, da ne more izsiliti dogodke, ki se bližajo, istočasno pa je dovolj pripravljena, da mirno in hladnokrvno čaka kaj priinese bodočnost.

Bolgarija in Grška.

Kralj Konstantin je sprejel bolgarskega poslanika Pasarova v posebni avdienci, kateri potek je izzval v bolgarskih krogih zadoščenje. Kakor poročajo iz Sofije, se je bolgarski ministrski predsednik napram grškemu poslaniku izjavil, da Bolgarija iskreno želi, da bi postali odnosi med njo in Grško še bolj prijateljski in pristrčni. Grški poslanik je odgovoril, da goji grška vlada enake želje.

Odpoklicanje grških častnikov.

Grško vojno ministrstvo je pozvalo vse častnike grške armade in mornarice, ki se nahajajo pri raznih odposlanstvih v inozemstvu, domov.

Grška zbornica odgodena?

Grška zbornica je odobrila provizorične kredite za avgust in september in zakon o kontrebandi ter je bila na to odgodena do 28. oktobra.

Rusko črnomoško brodovje.

„Agence Havas“ javlja iz Petrograda, da je dobilo rusko črnomoško brodovje povelje, naj bo pripravljeno odpluti v bolgarsko vodovje. V Odesi in v drugih pristanih je pripravljenih mnogo parnikov za prevoz vojaštva.

Ruski načrti v Kavkazu.

Preko Ženeve javljajo: Francoski krogi pričakujejo, da bo napel novi poveljnik ruske kavkaške armade veliki knez Nikolaj vse sile, da porazi Turčijo. Nikolaj, da bo skušal prodirati ob obali Črnega morja na Carigrad.

General Russkij o vojnem položaju.

Poročevalec „Tempsa“ je govoril z generalom Russkim. General upa, da bo Nemcem nemoogoče zavojevati Petrograd, ker se položaj Rusov glede dovažanja artiljerije, municije, pušk in novih čet počasi, a zanesljivo izboljšuje. Tudi je ozemlje med sedanjo fronto in Petrogradom jako težavno. Rusija zopet lahko diha in bo po poteku zime nastopila z novo armado.

Angleži o Rusih.

Polkovnik Repingtow tolaži v „Times“ angleško javnost, češ, da so Nemci na Ruskem sedaj v takem položaju, kakor je bil Napoleon. Prišli so do mrtve točke. Rуска armada ni več v nevarnosti, da bi jo Nemci obšli ali obkolili. Rusi imajo sklenjeno linijo in so vse za seboj opustili. Z zaupanjem čakajo na zimo, ker Nemci, kakor se kaže ne morejo naprej. O miru nočejo Rusi ničesar slišati. Pozimi ne bodo mogli Nemci držati svoje fronte s slabejšimi četami.

Četverozveza in Perzija.

Iz Petrograda poročajo: Ruski in angleški poslanik izročita perzijski vladi zahteve četverozveze, ki se tičejo mednarodne politike Perzije. Sovraštvo proti Angležem in Rusom narašča, v kabinetu pa sledi kriza krizi. Angleži so zasedli že dne 8. avgusta perzijsko пристanišče Bušir.

Iz Bagdada javljajo: Ruski in angleški konzul v Karmanšahu, ki sta pobegnila v Hamadan, sta bila vračaje se v Karmanšah pri Kargajevju napadena. Vnel se je boj, v katerem je bilo več članov karavane ubitih. Konzula sta utekla. V bližini Abdana je prišlo do boja med Angleži in domačini. Angleži so imeli baje 200 mrtvih. Ruske sile so iz Aserbejdžana bežale v smeri na Hoj. Sovražnosti proti Rusom in Angležem se v celi Perziji množe.

Boji v Indiji.

Vsled nemirov v pokrajini Mohmand na severo-zapadni meji, je prišlo dne 5. septembra med 10.000 Mohmandci in Indijci do boja. Trdovratni sovražnik je bil nazaj vržen. Trije angleški oficirji in štirje vojaki so mrtvi, 53 jih je ranjenih in dva pogrešana. Indijcev je bilo 31 ubitih in 4 ranjeni.

Bolgarija na predvečer velikih dogodkov.

Iz Sofije poročajo: Razpoloženje v Sofiji in v celi Bolgariji je podobno onemu pred mobilizacijo leta 1912. Vse razpravlja le o politiki in vojni. Pogodba s Turčijo je podpisana, srbski odgovor na predloge entente je nezadosten, tretji poziv in makedonski prostovoljci se nahajajo pod orožjem, vsak dan prihajajo nove vesti o koncentracijah in utrjevalnih delih srbskih čet na bolgarski meji — gradiva dovolj za vedno nova ugibanja. S posebno pozornostjo razpravljajo politični krogi o stališču Grške in Romunije. Grška stoji dosedaj trdno na stališču, da je njena zveza s Srbijo intaktna in da bi morala v vojno, ako bi Bolgarija Srbijo napadla. Iz Romunije ni slišati ničesar pozitivnega in jasnega — dokaz, da se romunska vlada še ni odločila niti na eno, niti na drugo stran. V splošnem razburjenju si je ohranila bolgarska vlada mirno kri. Z vso energijo nastopa proti raznim kričačem in proti časopisju, ki se noče pokoriti njenim intencijam. Nikdo pa ne dvomi, da se bliža ura odločitve. V Sofiji so vse trgovine prenapoljene in vsakdo kupuje vojaške predmete. V diplomatskih posvetovalnicah pa vlada naravnost mrzlično delovanje. Ententa je stavila bolgarski vladi svojo zadnjo ponudbo in napenja vse svoje sile, da bi preprečila katastrofo. Diplomati četverozveze še niso obupali in do zadnjega trenutka bodo igrali svojo igro velikih zapeljevalcev.

Nemčija in Amerika.

Reuterjev biro javlja iz Novega Jorka: Brzjavno poročilo iz Washingtona pravi, da je nemški poslanik grof Bernstorff, vznemirjen po možnosti, da se pretrgajo diplomatske zveze med Nemčijo in Združenimi državami, prišel tja, da bi se pogovoril z državnim tajnikom Lansingom in ustvaril jasnost. Vlada je že sklenila, na katero pot krene. Položaj je vsled tega težak, ker se Nemčija brani plačati v slučaju „Arabica“ odškodnino. To se smatra za prelomitev nemške obljube glede varnosti Amerikancev na morju. Ta točka ne more biti predmet razzodbi kakega razzodišča. Misli se dalje, da bo grof Bernstorff odločno proglasil za neresnično vest nekega novojorškega lista, glasom katerega je rekel, da je vojna neizogibna, če bi se pretrgali diplomatski stiki. Uradni krogi, ki pa za svoje mnenje ne morejo jamčiti, sodijo, da je grof Bernstorff ali kateri njegovih prijateljev spravil rečeno izjavo v liste, da bi državni departe-

ment premotil ali preprečil pretrganje diplomatskih stikov. — Po drugem poročilu iz Washingtona se vlada še ni odločila glede nemškega predloga v zadevi „Arabica“. Uradni krogi dajo umeti, da so tako Združene države kakor Nemčija mnenja, da obsega odločitev o vprašanju odškodnine obenem tudi odločitev o pravilnosti nemškega postopanja.

Razpoloženje v Ameriki.

Angleški listi morajo priznati, da želi velika večina amerikanskega naroda ohraniti mir za vsako ceno. Tudi vladni krogi priporočajo Wilsonu, da naj privoli v izročitev cele zadeve haškemu razzodišču ter so prepričani, da bo Wilson znova izvoljen za predsednika, ako ohrani Ameriki mir.

Potop „Hesperiana“.

Wolffov urad poroča, da je skoro izključeno, da bi bil kak nemški podmorski čoln potopil parnik „Hesperian“, češ, da dne 4. septembra v tistem vodovju sploh ni bilo nobenega nemškega podmorskega čolna in je verjetno, da je kaka mina razstrelila ladjo.

O stanju nemško-ameriškega incidenta prihajajo nasprotujoča si poročila. Nemški veleposlanik v Washingtonu grof Bernstorff je konferiral s predsednikom Wilsonom in državnim tajnikom Lansingom. Anglofilsko časopisje trdi, da je izbruh krize neizogiben, ker zahteva Amerika brezpogojno izjavo nemške vlade, da nemški podmorski čolni sploh ne bodo več napadali pasajirskih ladij. Zlasti newjorško časopisje hujska naprej ter razširja vest, da je grof Bernstorff izjavil: Ako prekinejo Združene države svoje diplomatske stike z Nemčijo, je vojna neizogibna. Z druge strani se zopet poroča, da vstraja sicer ameriška vlada na svoji zahtevi po odškodnini za torpediranje „Arabica“, s čemer bi Nemčija principijelno priznala, da je uničevanje pasajirskih parnikov nedopustno da pa je privolila v nov odlog, da omogoči nemškemu veleposlaniku dobiti iz Berolina nove instrukcije.

Dunajski politični krogi priznavajo, da je situacija precej kritična, vendar pa so prepričani, da se bo posrečilo neprijetni spor mirno poravnati.

Po soglasnih poročilih ne bo ameriška vlada za sedaj odgovorila na noto glede ladje „Arabic“. Ameriška vlada stoji na stališču, da je neprimerno objavljati note neposredno po sprejemu, ker povzroča to le nesporazumljenja in razburjenja, ter hoče z zaupnimi pogovori med državnim tajnikom Lansingom in nemškim poslanikom grofom Bernstorffom stvar mirno poravnati.

Intrige proti veleposlaniku Dumbi.

Poročali smo o intrigah, ki so jih zasnovali ameriški anglofili proti našemu washingtonskemu poslaniku Dumbi. Reuter javlja sedaj, da je poslala ameriška vlada na Dunaj diplomatsko noto, v kateri izjavlja, da je kršil veleposlanik Dumba diplomatske običaje s tem, da se je poslužil ameriškega državljanja, ki naj bi bil spravljen v zunanje ministrstvo na Dunaj pismo, v katerem so se nahajali predlogi, kako bi bilo organizirati štrajk med avstrijskimi delavci v amerikanskih municijskih tovarnah, kar škoduje zakonitim interesom Združenih držav. Ameriška vlada zato ne smatra veleposlanika Dumba več za „persona grata“, ter prosi, da se odpokliče. Istočasno zagotavlja nota, da želijo Združene države nadaljevati svoje prijateljske odnose s monarhijo.

Veleposlanik Dumba odpoklican.

„Zeit“ poroča, da je dunajska vlada želja ameriškega kabineta že ustregla ter washingtonskega veleposlanika drja. Dumba odpoklicala, ker smatra, da je položaj radi znanega incidenta nevzdržljiv. Dr. Dumba bo prišel na Dunaj, kjer bo o celi aferi osebno poročal.

Vojna v kamenju.

Popoldne je bil močan boj nad Tolminskim mostiščem. To smo vedeli že, ko smo bili pri diviziji. Spočetka smo imeli iti dalje proti Tolminu do točke, odkoder se more dobro pregledovati artiljerijsko bitko. Ali neposredno pred odhodom je došlo diviziji poročilo: Italijani že pol ure streljajo tako silno na to eksponirano točko, da ni svetovati iti tja. Izbrati si hočemo torej drugo pot in videli bomo, kako daleč bomo mogli priti. Okoli po brdih grmi, tudi v naši bližini, eksplozija dinamita za gradbo neke cerkve.

Nadporočnik, ki bo nam vodnik, sede na stol in pripoveduje. Spočetka je bil na Poljskem, torej pozna vojno in ve za razlike v vojni. Sedaj pravi, v čem je sploh razlika. „Sposobnost ljudi, prilagoditi se razmeram, je bajeslovna, čudovita, pravim. Kje so tukaj deske, kje so lepenke? Nič drugega ni tukaj, nego kamen, vendar pa si zgradijo cela mesta, bastijone, utrdbe. Iz kamenja jih zbijejo skupaj s fitilji in ekrazitom ali jih zložijo enostavno kakor praljudje, kamen na kamen ali si zgradijo iz izdolbene stanovanje. Kar jim pomaga tukaj, to so ceste, izvrstne ceste, najlepše smo zgradili pretekle tedne. Po teh se more transportirati vsakovrstni material. Ali pride dež, trgajo

se oblaki, vsak dan imamo kaj takega. Kaj stori to tem cestam? Nič. To jim ne more škodovati. One so nam pravi blagoslov. Po brdih polzeti, to je našemu moštvu mnogo ljubše od blata na Poljskem, in mi se bojujemo v višini dvanajst sto do 2000 metrov. Ali se kdaj mislilo, da se bodo rojne črte vlekly preko vrhov pečin v večnem snegu? Ali tako je . . . Skoro se popeljemo z avtomobilom na Dreizinnenspitze. Zakaj pa ne?“

Vprašam: „In topovi?“

„Ni višine, na katero bi se ne moglo spraviti topov. Ako ne gre drugače, gre z dvigalom. Kakor večkrat v Karpatih. Mi imamo tukaj topove v v najnevarnejših pozicijah, kar bi se nikdar niti misliti ne dalo. Sedaj so topovi tam in streljajo eksaktno kakor na vežbališču. Dandanašnji je močvirje edini teren, ki ni za manevriranje . . .“ Nadaljuje: „Neugodno je to, da se ta kraški kamen razprši na veliko daljavo. Kaj treba storiti proti temu? Naši ljudje so se hitro domislili. Ščitijo se, kakor se morejo. Tako nosi vsak kar s seboj svoje „kritje“, to je vrečo, prazno vrečo. Peska se dobi povsodi in napolnjena vreča je najboljša varstvo proti gorskemu sovražniku . . . Ali, mislim, da je čas, da odidemo.“ Sedaj šele opazimo, kako naši topovi živahno delujejo proti Italijanu. „Da, popoldne imajo več svetlobe, zato bolj streljajo; dopoldne je bolje za nas.“ Stopimo v voz. Cesta lepa, v dobrem stanju. Gre po ne preširoki dolini po bregu, boj na obeh straneh kakor neskončna panorama, ki na vsakih 50 km prinese nove slike, nova invenadenja. Nikdar nisem videl tako mirnega, s solncem obsejanega etapnega prostora, povsodi red, vzoren red. Skrbno pobarvane table, ki vse označujejo in razjasnjujejo vsak objekt, kažipot, ki pravijo: tu se gre k težkim havbicam, tam k tej in tej trenski koloni. tam k municijskemu skladišču itd. Kar naenkrat se otvori pred nami nov svet: svet šotorov, vozov, konj, orožja, zdravniška zavetišča; vse zelenosivo, zelenožolto, po trenu. Na stotine konj se giblje, vidi se samo vrsta konjskih glav, telesa se zgubljajo v vejevju. Šotori vojakov, kakor bi nak narod potoval. Na livadah ležijo vojaki, spijo, igrajo karte, popravljajo svoje obleke, pišejo, krpajo čevlje, se brijejo ali podijo okoli kakor otroci. Mnogi sedijo pred kmečkimi hišami in se pogovarjajo z dekleti. Dolina je med hribovjem poleg delavnic: kovači kujejo, dviga se dim, pripravljajo se žične zapreke, podkujejo konji, popravljajo jermenja itd. Nad dolino pa tulijo topovi, ali ako ne zadene granata prav blizu, se nikdo ne zmeni za streljanje.

Arhitektura sela je italijanska, mali balkoni, zgradba vse drugo, samo ne pravilna, pust je trg, okoli katerega je gnezdo zgrajeno, nekaj hiš so granate razrile. Sobe so sam prah in pepel. Na balkonih raste divja trta; nekateri listi so že rdečkastožolti, jesen se bliža.

Gori na višini je pozicija. Tam stanujejo častniki, tam stanuje general kakor ljudje iz kamenite dobe. Pozicija je prekrasno izdelana, spretno maskirani topovi, tako, da se pride par korakov do njih, pa se jih še ne vidi. Sovražnik ne ve za nje, ne moremo jih dobiti, kar vidimo po njegovem streljanju. Na nekaterih točkah je že spočetka jako blizu. Že tedne živijo gori naši oficirji. Major je prinesel seboj dve mački, nadporočnik je botanik, general je velik resen človek, uniforma nosi sledove fronte. Na mali plošči se dviga križ, v zemljo ga ni bilo mogoče postaviti, kajti zemlja je tukaj kamen. Podprt je okoli s kamenjem in kaže grob petih topničarjev, ki so bili nedavno pokopani. Na mestu so jih ubili sovražni izstrelki. Treba je bilo kamen izkopati z ekrazitom, pravi topničarski grob. General salutira pred grobom . . .

DNEVNE VESTI.

Novo prebiranje črnovojnikov. Črnovojniški obvezanci, rojeni v letih 1873. do všteti 1877. ter v letih 1891., 1895. in 1896., ki še ne služijo v skupni armadi, mornarici ali kot črnovojniki z orožjem, bodo poklicani v črnovojniško službo, ako bodo pri novem prebiranju spoznani za sposobne. Ta vpoklic velja tudi za one, ki so bili svojčas že za vojaško službo z orožjem za sposobne spoznani, pri prezentaciji ali pa pozneje pa kot nesposobni zopet odpuščeni. Vsi, ki so dolžni priti k novemu prebiranju, se morajo najkasneje do 21. septembra zglasti pri občinskem uradu svojega bivališča. Prebiranje se bo vršilo med 11. oktobrom in 6. novembrom. Oni, ki bodo spoznani za sposobne, bodo poklicani pod orožje najbrže sredi novembra 1915.

Vpoklic 43 do 50letnih. Vojni minister je rekel deželnemu glavarju gornjeavstrijskemu, da se, če bo le mogoče, odložiti vpoklic 43 do 50letnih od 15. oktobra na 15. november in da ne bodo vpoklicani vsi naenkrat, nego v oddelkih, in sicer najprej 43 do 46letni.

Pouk na c. kr. državni gimnaziji v Kranju se prične v kratkem. Začetek šolskega leta se objavi prihodnje dni. Ker bo letos težko dobiti stanovanja, še težje pa hrano, ki bo zraven še precej draga, bi morda kazalo, da bi se zunanji dijaki, ki so doma ob železnični progi, vozili zju-

traj v šolo z železnico in se istotako zvečer vračali domov. Železnična zveza je v tem pogledu dokaj pripravna in menda bo tudi mogoče izslovati znižano vožnjo v svrhu pohajanja šole.

Občinski zastop v Postojni razpuščen. Deželna vlada je v sporazumu z deželnim odborom razpustila občinski zastop v Postojni in za gerenta imenovala c. kr. vladnega tajnika dr. Lukana. Prisledniki so imenujejo pozneje.

Sv. Višarje pogorele. V četrtek popoldne, ob treh je pogorelo svetišče na Sv. Višarjah.

Umrli je v Ljubljani, dne 15. t. m. star 76 let, starosta kranjskih trgovcev, veletržec gospod **Ferdinand Souvan**, dolgoletni ugledni šef po vsem jugu poznate tvrdke Franc Ksav. Souvan v Ljubljani. Pokojnik se je ob probuji slovenskega naroda z vnemo udeleževal narodnega življenja in je bil svoje dni tudi predsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice. Svojo trgovsko karijero je započel pred 62. leti pri C. Pleiweissu v Kranju.

Umrli je včeraj v Trzinu posestnik in hotelir gospod **Matevž Lončar**, star 68 let. Blag mu spomin!

Promenadni koncert priredi tukajšnjo godba prostovoljne požarne brambe jutri ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu. 1. Vspored: Sykora: „Na Vrbskem jezeru“, koračnica; 2. I. Gilbert: „Gospodična! Znete na levo plesati?“, valček iz „Avtoliebchen“; 3. A. Förster: „Lahko noč!“, pesem; 4. R. Wagner: Andante iz opere „Lohengrin“; 5. Smetana: Koračnica iz opere „Prodana nevesta“; 6. Offenbach: „Barcarolla“ iz opere „Hoffmanove pripovedke“; 7. A. Förster: „Planinska koračnica“ za pihala sestavlja A. Pöschl.

V prid damskemu kronskega sklada se vrši v nedeljo, dne 19. septembra 1915. ob 8. uri zvečer, v restavraciji Kunstelj v Radovljici pri pogrnjenih mizah koncert in gledališka predstava. Vspored: 1. A. Nedved: „Naša zvezda“. Mešani zbor. 2. J. Aljaž: „Soči“. b) H. Volarič: „Novinci“. Moška zbor. 3. a) Dr. B. Ipavc: „Ciganka Marija“. b) Dr. G. Krek: „Požabil sem mnogokaj deklet“. Bariton solo s spremljevanjem klavirja. 4. a) M. Hubad: „Luna sije“, b) „Je pa davi slanica padla“. Narodni pesmi, harmonizir. za mešan zbor. 5. A. Nedved: „Avstrija moja“. Moški zbor. Volkašin. Igra s petjem. Spisal F. Milčinski. Glasbo po narodnih napevih priredil E. Adamič. Vstopnina: 1 K. Preplačila se z ozirom na človekoljubni namen hvaležno sprejemajo.

Ulični napisi v Gorici. Kakor poroča „Slovenec“ nameravajo napraviti v Gorici nemško-italijanske ulične napise. Prav bi bilo, da bi 15.000 Slovencev v Gorici, in to je polovica vsega meščanstva tudi dobila slovenske napise. Nemcev je v Gorici le 1000.

Potne legitimacije se izdajajo vsak dan izvemši nedelje in praznike od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Vsled novih zelo strogih predpisov se občinstvo opozarja, da opušča nepotrebna ali manj nujna potovanja, ker se za taka potovanja legitimacije sploh ne bodo izdale.

C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Razglas. Okrajno glavarstvo v Kranju določa s tem do preklica za ves politični okraj Kranj za prodajo blaga, navedenega v naslednjem seznamu, ki se jih ne sme prekoračiti. V kolikor se vrši prodaja tega blaga v protorih ali na sejmiških stojnicah, morajo imeti obrtniki nabite najvišje cene v svojih prostorih, oziroma na stojnicah. Nastopne najvišje cene stopijo v veljavo z dnem razglasitve in veljajo do preklica v detajlnem in trgovinskem prometu.

Predmet	Enota	Najvišja cena	
		K	v
Jajca	komad	—	10
Mleko iz mlekarne (z ozirom na obratne stroške)	liter	—	24
Vse drugo mleko	„	—	20
Surovo maslo	kilogram	3	40
Maslo	„	3	80
Čebula mala	komad	—	02
na drobno srednja	„	—	04
na drobno debela	„	—	06
Čebula	kilogram	—	64
na debelo	100 „	60	—
Krompir	„	—	—
na debelo	100 kilogr.	8	—
na drobno	kilogram	—	09

Kdor bi se ne držal teh prepisov, se bo kaznoval najstrožje po določenih obrtnega reda za vsak posamezni slučaj z denarno globo do 1000 K ali z zaporom do 3 mesecev oz. v kolikor ne prihajajo v poštev strožja določila §§ 7 do 9 cesarskega ukaza z dne 1. avgusta 1914 drž. zak. št. 194, po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198, z denarjem od 2 do 200 K ali z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Najnovejša potrdila o istovetnosti, veljavna od 10. septembra t. l. se dobivajo v tiskarni „Sava“, komad po 3 vin.

Poziv. C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom z dne 7. septembra 1915 št. 23746 zahtevala iz razpoložljivih krompirjevih zaloz sodnega okraja Kranj začasno 50 vagonov krompirja za mestno občino Ljubljano ter je posestnikom na podlagi § 4 ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. naložila dolžnost dobave svojih razpoložljivih zaloz krompirja mestni občini Ljubljanski. Vsled tega se pozivljejo vsi posestniki večjih zaloz krompirja, da na obrazcih, ki jih dobe pri županstvu nemudoma ponudijo svojo zalogo krompirja z navedbo množine ter cene kakor tudi kraja zaloge. Izpolnjene obrazce je potom županstva vposlati podpisaneu okrajnemu glavarstvu, ki bo odbralo primerne ponudbe ter o tem obvestilo prizadete posestnike kakor tudi mestno občino ljubljansko. Pri ponudbi cene se je držati veljavne najvišje cene za krompir. Ako se ne bi na ta način dobila zahtevana množina krompirja, bi okrajno glavarstvo prisilnim potom odvzelo potrebne zaloge, in bi se odškodnina določila v smislu § 6 in 7 navedene ces. naredbe.

Beguncem iz Primorskega! C. kr. ministstvo za notranje stvari je odredilo, da morajo vsi begunci, ki so brez sredstev ali imajo samo nezadostna sredstva, oditi v Lipnico (Leibnitz), ker je, ako že ne dobivajo državno podporo, absolutno nedopustno, da bi težili javno dobrodelnost. V Lipnici prevzeli se bodo v državno oskrbo. Vsi taki begunci gori navedene vrste se za to pozivljejo, da se kar najhitreje zgledajo pri c. kr. okrajnemu glavarstvu, kjer bodo dobili priporočila za prosto vožnjo zase in za prtljago v Lipnico. Vsak ki se bo zasačil pri prosjačenju se bo oddal brezpogojno kazenski oblasti.

Razglas. Spreminja se tuk. razglas z dne 30. avgusta t. l. št. 19054 določajo se sledeče najvišje dopustne cene pri prodaji nastopnega blaga: 1. za 1 kg krompirja pri prodaji do 100 kg (na drobna prodaja) 9 vin. za prodajo na debelo (od 100 kg naprej) velja dosedanja cena 8 K. 2. za 1 l mleka, ki se proda iz mlekarne ven (z ozirom na obratne stroške) 24 vin. Za drugo mleko ostane dosedanja cena 20 vin. Ostale najvišje cene določene z gornjim tuk. razglasom ostanejo neizpremenjene. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 9. septembra 1915.

Dopisovanje z našimi vojnimi vjetniki. Mnogoteri opazovanja kažejo, da ruska in srbska cenzura ne dostavlja vojnimi vjetnikom namenjene korespondence, ki jim jo pošiljajo njih svojci, ampak da jo uničuje. Priporoča se vsled tega, da se pošilja vojnimi vjetnikom dopisnice, pisane kolikor mogoče kratko, jasno in razločno, ker se pri takih še najlažje pričakuje, da se jih naslovljenec dostavi.

Zastaranje in imuniteta. Državni poslanec Gostinčar je bil zaradi prestopka tiskovnega zakona, storjenega leta 1911., obsojen na globo. Vložil je ničnostno pritožbo in jo utemeljil s svojo poslansko imuniteto in z zastaranjem prestopka. Kasacijski dvor je sedaj Gostinčarjevo ničnostno pritožbo zavrgel, češ, da je bilo zastaranje pretrgano. Dasi je bila obtožnica dostavljena Gostinčarju šele 29. avgusta t. l., ko je bil že državni poslanec, sega pravna veljavnost obtožnice nazaj na dan, ko je preiskovalni sodnik odredil dostavljenje obtožnice, to je na dan 2. maja 1911. Nazor, da postane obtožnica pravno veljavna šele tedaj, kadar se dostavi, bi naredilo potek zastaranja in nastop nekaznivosti odvisne od obtoženca. Imuniteta, ki jo je obdolženec pridobil s sklicanjem državnega zbora dne 17. julija 1911, je onemogočila nadaljevanje kazenskega postopanja, a s tem tudi zastaranje.

Iznajdba za strelske jarke. Znani vojaški pisatelj gospod podpolkovnik Fridolin Kaučič je izdelal mal ročni aparat, ki pri merjenju in streljanju v strelskih jarkih, za skalami in drevesi itd. popolnoma krije glavo strelca. Aparat se uvede v naši armadi.

Pivo. Avstrijski pivovarnarji so od začetka vojne že dvakrat podražili pivo, vselej za 3 krole, toraj skupno za 6 kron. Zdaj so morali dati obvezno izjavo, da piva ne bodo podražili, dokler se ne bodo produkcijski stroški povišali.

Težki topovi v gorah. Iz nekega pisma: . . . Došel je ukaz: Ob 12. odhod v boj. Pripravili smo vse: 50 metrov dolge vrvi, dvigala in še mnogo drugih reči. Korakamo v hudi nevihti, dež lije kot iz škafa. Na vznožju hriba smo že vsi popolnoma mokri. Vprežemo 12 konj, da vlečejo top navzgor. Na desni in levi skalnate čeri, strme globeli. Ob 5. smo izpregli konje in jih spravili v barake, katere je priredila gorska artiljerija. Utrujen sem se stisnil v neko klet, naredili smo ogenj, sušili obleko, pili kavo in se vlegli k počitku. Ob 5. pokonci. Razložili smo dva topa, tu smo prišli na strmine, po katerih niso mogli konji vleči. Moštvo je moralo samo vleči, počasi je šlo naprej, takole sunkoma. Potem so nastopila dvigala, pehali in dvigali smo tako cel dan do 9. zvečer. Drugi dan smo poskusili z voli; nekaj časa, so vlekli, pa so se ustavili. Zopet se je moštvo moralo vpreči. Vedno hujše strmine. Časih smo mislili, da ne pojde več, a moralo je iti navzgor, ukazano je bilo tako. Kasneje je prišlo na pomoč 100 mož delavske stotnije, potem je šlo lažje. In tako smo

sedaj s svojimi topovi visoko na gorah. Sovražnik strelja nanje, zama. Tudi napasti nas je poskusil, pa smo ga odbili. — Nimamo se kaj pritoževati, imamo dobra bivališča, imamo toplo obleko, peči, kave, čaja, sira, vina, vsega dosti.

Poizvedovanje po vojnih vjetnikih. Še vedno se dogaja, da se številni domači obračajo z vprašanji za vojnimi vjetniki naravnost na dunajsko centralo „Rdečega križa“, dasi je bila javnost svoječasnno obveščena, naj se obrača z vprašanji za vojaki, pristojnimi na Kranjsko, edino le na „Poizvedovalni urad o vojnih vjetnikih“ v Ljubljani, II. drž. gimnazija, soba št. 53, kakor se morajo vprašanja za Štajersko pošiljati v Gradec, za Primorsko v Trst, itd. Vprašanja, ki se pošiljajo na Dunaj, pošlje dunajska centrala itak v Ljubljano in tako se z vprašanjem na Dunaju samo izgublja čas. Na vprašanja, vposlana v Ljubljano, se bo odgovarjalo, ko dobi urad svoje informacije o pogrešanih.

Tužnim srcem naznanjamo vsem ljubim sorodnikom prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predobri soprog, oče in tast, gospod

MATEVŽ LONČAR

posestnik in hotelir,

dne 17. t. m. ob 1/2 7. uri zvečer po kratki mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče v 68. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tržiško pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v ponedeljek dne 20. t. m. v župni cerkvi v Trzinu.

Blagega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V TRZINU, dne 18. septembra 1915.

Marija Lončar, soproga. Ivan Lončar, Rihard Lončar, sinova. Mici Marinček roj. Lončar, Tilka Dolenjec roj. Lončar, Lori Lončar, hčere. Ciril Dolenjec, Matija Marinček, zeta.

44

Slavnim županstvom!

Najnovejša potrdila o istovetnosti, veljavna od 10. septembra t. l. se dobivajo v tiskari „Sava“, komad po 3 vinarje.

Med dobrimi najboljšimi so

Puch-kolesa

Pfaff

šivalni stroji

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles

LJUBLJANA, SODNA UL. št. 7.

zraven sodnije.

110

Odda se takoj stanovanje

43

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikami.

Podatki pri upravnistvu tega lista.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

7 52-16

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Spominjajte se vsi „Rdečega križa“.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki
množini po najvišjih dnevnih cenah
kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko
budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-38

! Poletje!

**Naistarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic

v Kranju
(poprej J. C. Pleiweiss)

2 52-38

priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga, sukna za ženske obleke, kambrika, levantina in batista za
bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, šifona, bele kotenine in
platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor
tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**. Volneni robci, pleti, najnovej-
ših vzorcev in najboljše kakovosti. Srajce, jopice in hlače moške.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

! Poletje!

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

1 12-31

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
378.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

4¹/₂ 0/0

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
lastnega rezervnega zaklada mestna občina
Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje
v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak
tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.